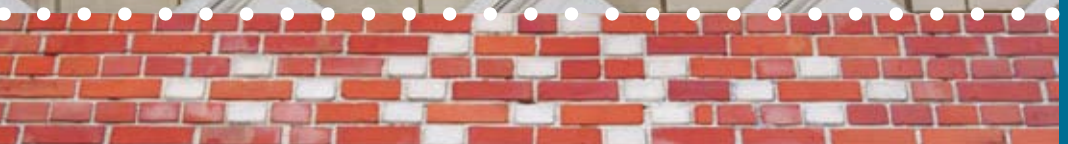
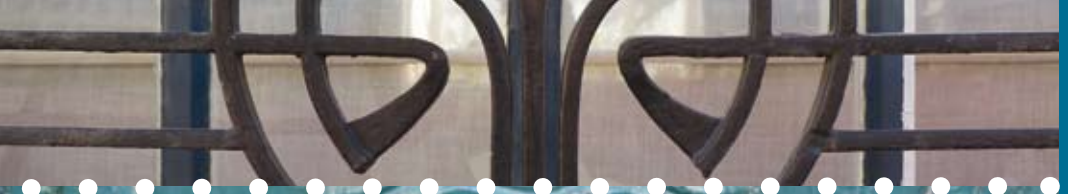

SINT-LAMBRECHTS-WOLUWE À LA CARTE

❖ À LA CARTE: UW GEMEENTE IN DE KIJKER

BEKIJK UW GEMEENTE MET NIEUWE OGEN, ONTDEK AL DE PARELTJES VAN HET ERFGOED DAT U DAGELIJKS OMRINGT, LEER ONGEKENDE HOEKJES KENNEN, VOLG HET PARCOURS EN SPEEL HET SPEL MEE. IN DEZE COLLECTIE WORDEN DE BRUSSELSE GEMEENTES IN DE KIJKER GEZET IN EEN RIJK GEÏLLUSTREERDE EN PRAKTISCHE WANDELBOCHURE, WAARMEE U OP STAP KAN GAAN OF DIE U GEZELLIG THUIS KAN DOORBLADEREN.

❖ SINT-LAMBRECHTS-WOLUWE À LA CARTE

DEZE NIEUWE WANDELKAART BRENGT DE LEZER NAAR EEN GEMEENTE VAN DE TWEDE KROON DIE KAN BOGEN OP EEN RIJK, EEUWENOUDE PATRIMONIUM.

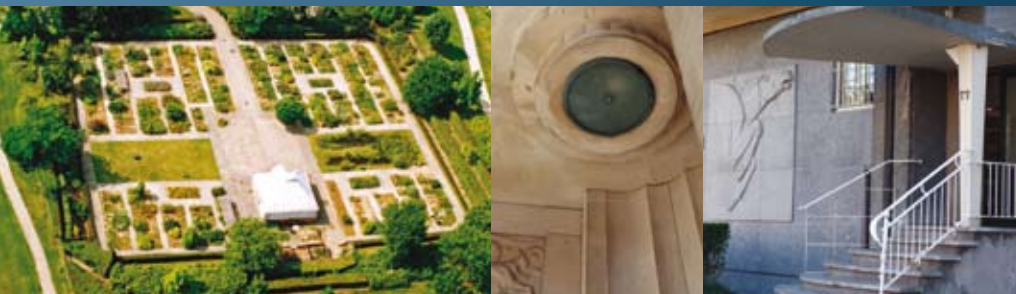
VELEN ONDER ONS ZIJN ONGETWIJFELD BEKEND MET NAMEN ALS HOF TEN BERG, HOF TER MUSSCHEN OF MET DE MOLEN VAN LINDEKEMALE, MAAR WE KUNNEN ONS SOMS MOEILIK INBEELDEN DAT DEZE PRACHTIGE GETUIGEN VAN HET LANDELIJKE VERLEDEN VAN ONZE HOOFDSTAD OOK VANDAAG NOG DEEL UITMAKEN VAN HET DICHTBEBOUWDE BRUSSELSE GRONDGEBIED. TOCH GEVEN ZE MEE VORM AAN HET ZO TYPISCH PITTORESKE LANDSCHAP VAN SINT-LAMBRECHTS-WOLUWE DAT AL ZOLANG KUNSTENAARS VERLEIDT OM ER HUN ATELIER TE VESTIGEN.

MAAR SINT-LAMBRECHTS-WOLUWE IS OOK BIJZONDER RIJK AAN ARCHITECTUURSTIJLEN UIT DE 19DE EN 20STE EEUW WAARMEE DE LEZER AL WANDELEND KENNISMAAKT, ZOALS IN DE MOOIE WIKEN LINTHOUT EN SINT-HENDRIK.

HET MAG DUIDELIJK ZIJN DAT DEZE KAART OPNIEUW EEN AANGENAME KENNISMAKING BELOFT MET DE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN ÉÉN VAN DE NEGENTIEN GEMEENTEN VAN ONS GEWEST. RIJK GEÏLLUSTREERD, MET DUIDELIJKE TEKSTEN EN EEN IDEEAAL FORMAAT OM OP ZAK TE STEKEN TIJDENS EEN WANDELING IS DEZE BROCHURE EEN ONMISBAAR ATTRIBUUT VOOR AL WIE SINT-LAMBRECHTS-WOLUWE EENS OP EEN ANDERE MANIER WIL ONTDEKKEN...

IK WENS U VEEL PLEZIER BIJ HET LEZEN EN EEN AANGENAME WANDELING.

CHARLES PICQUÉ
MINISTER-PRESIDENT VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

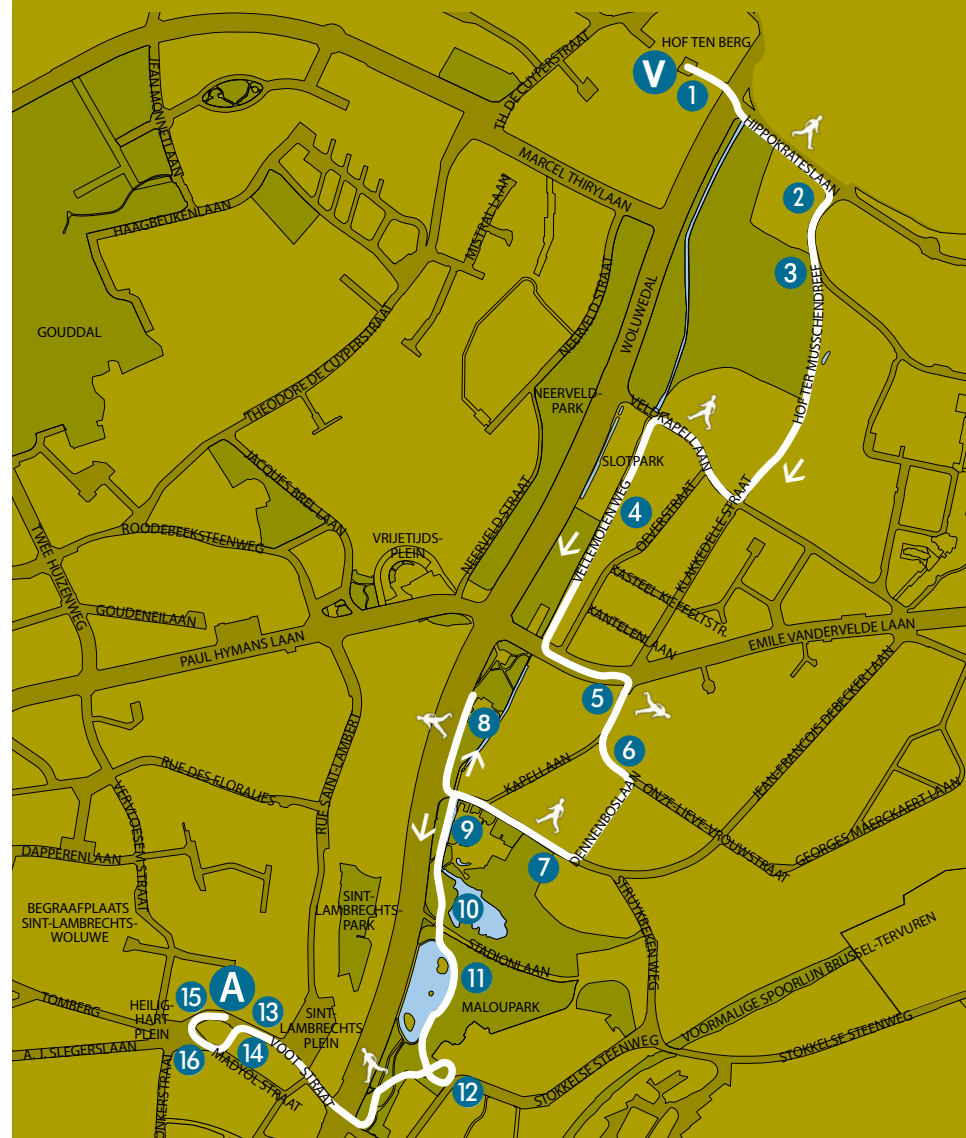

1. LANGS BERG EN DAL

Duur: 2u

V VERTREK: HOF TEN BERG 22

A AANKOMST: HEILIG-HARTPLEIN

DE OPLOSSINGEN VAN HET SPEL (ZIE MIDDENPAGINA'S). In wijzerzin, te beginnen in de linkerbovenhoek: A93, B65 C65, D31, E85, F85, G19, H44, I90, J21, K89, L15, M32, N77, O90

2. GEORGES, HENRI EN HET DAMBORDPATTERN

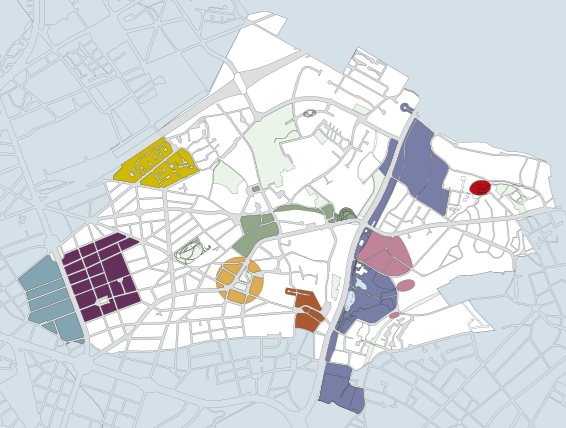
Duur: 1u30

V VERTREK: TWEELINDENLAAN

A AANKOMST: MARIE-JOSÉLAAN

WIJK IN DE KIJKER

- VAN WOLUWEVALLEI TOT WOLUWEDAL
- HET GEHUCHT ROODEBEEK
- HET OUDE HART
- DE LINTHOUTWIJK
- SINT-HENDRIKWIJK
- TOMBERG
- STERRENBEELDENWIJK
- LA MÉMÉ
- VAN STATION TOT STADION

LANGS BERG EN DAL

Op deze wandeling reizen we terug in de tijd via hoeves, molens en kastelen en gaan we op zoek naar wat overblijft van de rivier de Woluwe en van het oorspronkelijke dorp.
Duur: 2u

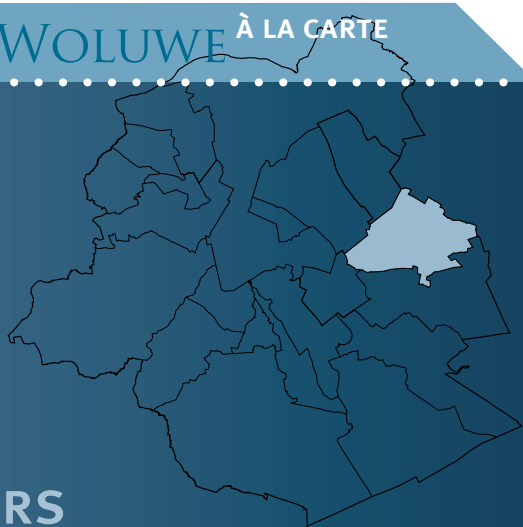

GEORGES, HENRI EN HET DAMBORDPATROON

Deze wandeling toont een heuse staalkaart van de bouwstijlen uit het begin van de 20ste eeuw. Klaar voor een overdosis architectuurparels?
Duur: 1u30

- ### MEER WETEN?
- BOSMANS WIM, DEBLIECK OMER, e.a., *Sint-Lambrechts-Woluwe, van dorp tot residentiestad*, Lannoo, Tielt, 1983.
 - CABUY YVES, DEMETER STÉPHANE EN LEUXE FRANÇOISE, *Atlassen van de archeologische ondergrond van het Gewest Brussel, 2, Sint-Lambrechts-Woluwe*, Directie Monumenten en Landschappen, Brussel, 1992.
 - FRANKIGNOUL DANIEL (DIR.), VILLEIRS MARC, *Histoire de Woluwe-Saint-Lambert*, Sint-Lambrechts-Woluwe, 1991.
 - VILLEIRS MARC, *Du côté de Woluwe-Saint-Lambert*, B. Gilson, Brussel, 2006.

✿ AAN DE OEVERS VAN DE WOLUWE

OOK AL IS DE WOLUWE SINDS LANG NIET MEER DE SNELSTROMENDE RIVIER DIE ZE OOIIT WAS, TOCH BEPAALT HAAR VALLEI TOT OP VANDAAG HET UITZICHT EN DE FYSIONOMIE VAN SINT-LAMBRECHTS-WOLUWE. DE GEMEENTE WORDT VOOR HET EERST VERNOEMD IN EEN (VALSE) AKTE UIT 1047 WAARIN LAMBERTUS II BALDERIK, GRAAF VAN LEUVEN HET BRUSSELS KAPITTEL VAN SINT-GOEDELE STICHTTE EN DAARBIJ 7 *BUNDERS* GROND GELEGEN IN *WOLEWE* SCHONK. TOT 1900 WAS DE GEMEENTE NIET VEEL MEER DAN DE DORPSKERN ROND DE SINT-LAMBERTUSKERK, HET GEHUCHT ROODEBEEK EN ENKELE HOEVEN, LANDERIJEN EN DOMEINEN. DE AANLEG VAN DE RINGLAAN EN DE SPOORLIJN BRUSSEL-TERVUREN VORMT DE START VAN DE VERSTEDELIJKING. IN DE LOOP VAN DE 20STE EEUW ZAL SINT-LAMBRECHTS-WOLUWE EEN RESIDENTIËLE GEMEENTE WORDEN IN DE 'TWEDE KROON' ROND BRUSSEL. WE VINDEN ER MOOIE VOORBEELDEN VAN ZOWAT ALLE BOUWSTIJLEN UIT DE VORIGE EEUW. LANGS HET WOLUWEDAL, DE VERKEERSAS DIE DE GEMEENTE DIRECT VERBINDT MET DE SNELWEG WERDEN DE LAATSTE DECENNIA OOK VEEL HANDELS- EN CORPORATIEVE GEBOUWEN OPGETROKKEN. NIETTEMIN WIST DE GEMEENTE OOK ENKELE MOOIE GETUIGEN VAN HAAR RURAAL VERLEDEN TE BEWAREN.

REDACTIE, OPZOEKINGEN EN ICONOGRAFIE
Directie Monumenten en Landschappen
en met de medewerking van Marieke Jaenen

ADVIESCOMITÉ
Anne-Sophie Walazyc, kabinet van
de Minister-President
Daniel Frankignoul, Marie-Eve Vanmechelen,
Martine Dujoux en Marc Villeirs van de gemeente
Sint-Lambrechts-Woluwe

COÖRDINATIE
Paula Dumont, Directie Monumenten
en Landschappen

HERLEZING
Cindy De Brandt, Ode Goossens en Harry Lelièvre,
Directie Monumenten en Landschappen

ANDERE ILLUSTRATIES
Blue Clic – Gaëtan Miclotte
Ch. Bastin & J. Evrard © Ministerie van het Brussels

Hoofdstedelijk Gewest
Call Agency – Paul Tietart
Alfred de Ville de Goyet, Directie Monumenten
en Landschappen
Kaarten: Bruxelles Urbis ©© – Distributie: CIBG
Kunstlaan 20, 1000 Brussel,
Bernard Neve
Brigitte Vander Brugghen, Directie Monumenten
en Landschappen
Verzameling Dexia Bank
Verzameling gemeente Sint-Lambrechts-Woluwe

BEDANKINGEN
Het College van Burgemeester en Schepenen
van de gemeente Sint-Lambrechts-Woluwe

GRAFISCHE VORMGEVING
www.generis.be

DRIJKWERK
Dereume printing

❖ VAN WOLUVEVALLEI TOT WOLUWEDAL

De Woluwe komt het grondgebied van de gemeente binnen ter hoogte van het Bronnenpark. De vallei bestaat lange tijd uit een moerassig gebied waar kunstmatige vijvers waren aangelegd om de waterstand van de rivier te beheersen en die de Brusselse bevolking van vis voorzien. Rond 1850 worden velen hiervan drooggelegd. De Woluwe dreef verschillende molens aan. Zij produceerden graan of ook wel papier, een belangrijke pre-industriële activiteit in het Brusselse. Vandaag is enkel de Lindekemalenmolen overgebleven. Op de flanken van de vallei lagen er ook enkele grote hoeses, zoals het Hof ter Musschen en landerijen zoals het Slot. In 1964 wordt de verkeersas het Woluwedal aangelegd waar even later het eerste shoppingcenter van het land wordt gebouwd. In 2006 werd hier ook het cultureel centrum Wolibilis gebouwd dat bekroond werd met de RICS award.

❖ HET GEHUCHT ROODEBEEK

Langs de Roodebeek ontwikkelt zich in de middeleeuwen een gehucht van enkele hoeven waarvan de landbouwgronden zich uitstrekten tot aan de grens met Evere en het Linthoutbos en van het domein Hof ten Berg tot aan de dorpskern. Rond 1900 vestigen arbeiders zich in het gehucht om in de nabijgelegen steenbakkerijen te werken. Dit vormt de start van de verstedelijking. Reeds in 1914 is de wijk bereikbaar per tram. In 1925 krijgt ze een gemeenteschool en in 1930 wordt de parochie van de Heilige Familie opgericht gevolgd door de bouw van de kerk in 1938. Tien jaar later ontstaat het Roodebeekpark uit de samenvoeging van twee privédomeinen, dat van de rijke verzamelaar Emile Devos en dat van de kunstenaar Constant Montald. De woning van Devos is nu het gemeentelijk museum. De Roodebeek zelf verdwijnt in 1950 bij de aanleg van een collector.

❖ HET OUDE HART

Op een heuvel uitkijkend over de Woluwe ontwikkelt zich, vanaf de 11de eeuw, een dorpskern met een kerk gewijd aan de Heilige Lambertus. Het Heilig-Hartplein ademt ook vandaag nog een landelijke sfeer uit. De kerk opgetrokken in natuursteen werd meerdere keren verbouwd en uitgebreid maar bewaart nog romaanse elementen. Het domein van het Hof van Brussel is ouder dan de dorpskern zelf en achter de kerk staat het neoclassicistische huis dat lange tijd dienst deed als gemeentehuis.

❖ BARBIZON AAN DE WOLUWE

Het landelijke karakter van de gemeente trok begin 20ste eeuw vele kunstenaars en schrijvers aan. Zo zou de symbolistische schilder Constant Montald (1862-1944), zich door zijn vriend en schrijver Emile Verhaeren hebben laten overtuigen om zich te vestigen in het toen nog landelijke Roodebeek en liet er in 1909 een woning in cottagestijl bouwen. Zijn atelier was 11,60 meter lang en twee verdiepingen hoog en werd met een brugje

uitgerust zodat Montald er hele grote doeken kon beschilderen, zoals het *Sous l'arbre sacré* dat nu in de raadzaal van het gemeentehuis hangt. De woning van de kunstenaar is vandaag een cultureel centrum. (Roodebeeksesteenweg 270, arch. Henri Van Massenhove, 1909).

De schilder en grafisch kunstenaar Edgard Tytgat (1879-1957), leerling van Constant Montald, liet in 1924 een huis bouwen op een terrein aan de toekomstige Ter Kamerenstraat. (Vraag is hoe hij zijn huis kon betreden?). Het is een eerder bescheiden

woning in regionalistische stijl. Op de benedenverdieping was een kamer ingericht als folkloremuseum. Het atelier was op de zolderverdieping. Op de foto zien we op de gevel een nis waar nadien een reliëf gebeeldhouwd door Oscar Jespers werd geplaatst. Later werd ook een katrol aangebracht om materialen naar boven te hijsen. Tytgat realiseerde verschillende gezichten van de gemeente in ontwikkeling zoals het ironische *Edgard Tytgatstraat*. (Ter Kamerenstraat 262, arch. J. Van Camp, 1923)

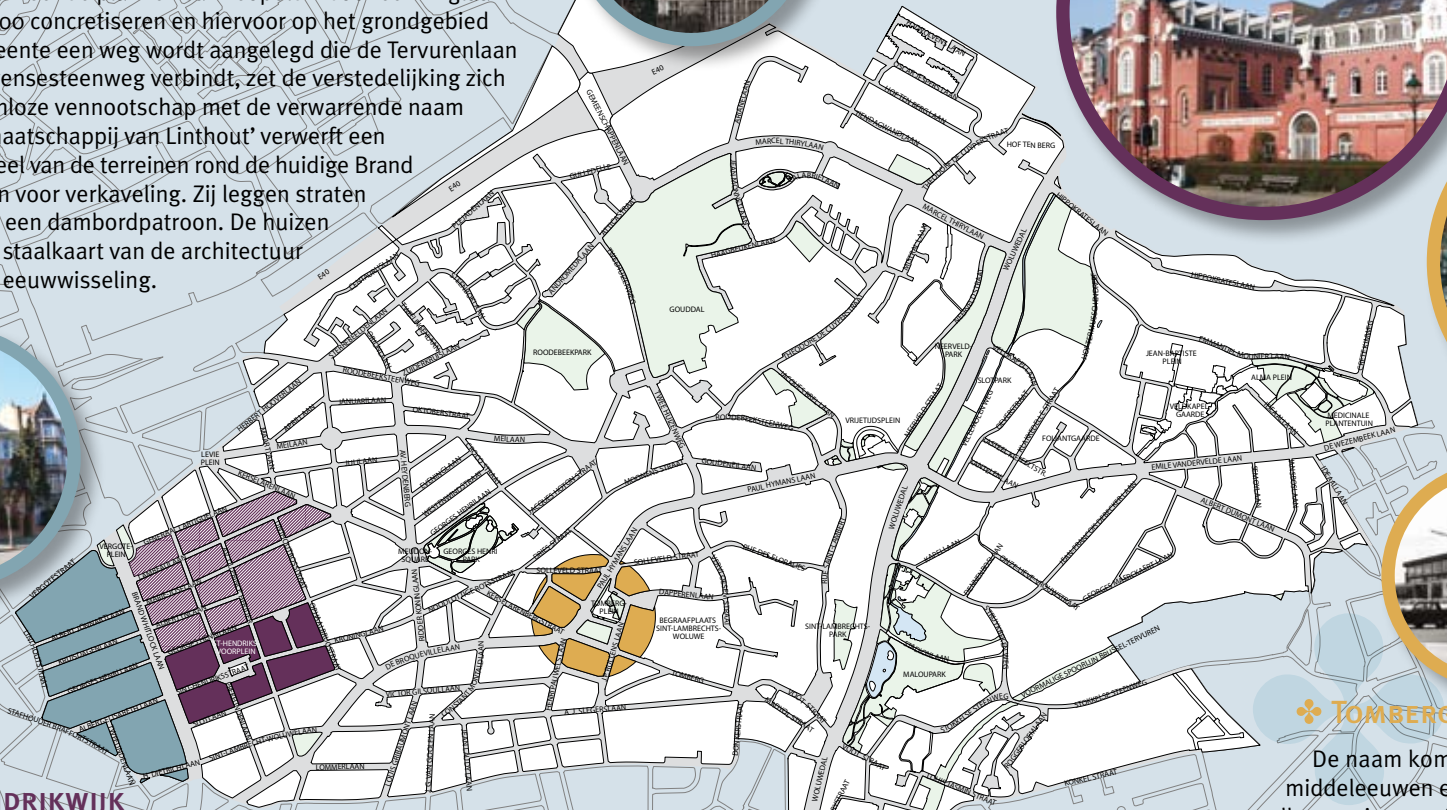
In 1928 vestigde de expressionistische beeldhouwer Oscar Jespers (1887-1970) zich in de uitbreiding van de Sint-Hendrikwijk. Hij had zijn vriend en collega Victor Bourgeois gevraagd om een woning met atelier en tentoonstellingsruimte te ontwerpen. Het werd een strak modernistisch gebouw

met afgeronde volumes en brede vensterregisters die voor maximale lichtinval zorgen. Jespers ontwierp *De Grote Trapeziste* voor het Poseidoncomplex. (Erfprinslaan 149, arch. Victor Bourgeois, 1928)

DE LINTHOUTWIJK

Vandaag herinneren enkel de naam van de wijk en nog enkele straatnamen aan het Linthoutbos, een uitloper van het Zoniënwood die zich ooit uitstrekte van de Maalbeek tot de Woluwe. In de jaren 1860 laat de advocaat Auguste Beckers er het *Castel de Linthout* bouwen. Wanneer de plannen van Leopold II voor een ringlaan zich rond 1900 concretiseren en hiervoor op het grondgebied van de gemeente een weg wordt aangelegd die de Tervurenlaan met de Leuvensesteenweg verbindt, zet de verstedelijking zich in. Een naamloze vennootschap met de verwarrende naam 'Tuinbouwmaatschappij van Linthout' verwerft een belangrijk deel van de terreinen rond de huidige Brand Whitlocklaan voor verkaveling. Zij leggen straten aan volgens een dambordpatroon. De huizen vormen een staalkaart van de architectuur van rond de eeuwwisseling.

SINT-HENDRIKWIJK

In het westelijk deel van de gemeente zal de oprichting van het Instituut voor Blinden- en Doven in 1878, gevolgd door de inplanting van het weeshuis van Meyel in 1892 en de aanleg van een nieuwe begraafplaats in 1896-1897, de creatie van een verbindingsweg noodzakelijk maken: de Georges Henrilaan. De 'Tuinbouwmaatschappij' is hier ook actief en al vlug is er nood aan een nieuwe parochie. Tussen 1908 en 1911 bouwt Julien Walckiers er de monumentale Sint-Hendrikskerk en de historiserende huizen op het voorplein. Dit vormt het hart van deze nieuwe wijk, die zich na de Eerste Wereldoorlog verder zal uitbreiden aan de andere kant van de Georges Henrilaan.

TOMBERG

De naam komt voor in geschriften vanaf de middeleeuwen en verwijst misschien wel naar een gallo-romeinse grafheuvel (*tumulus*). Zeker is dat het Tombergplateau tot aan de Eerste Wereldoorlog ingenomen werd door steenbakkerijen die bouw materiaal leverden voor de lokale werven en de gemeentelijke rioleringswerken. Wanneer de gemeente beslist om hier het nieuwe gemeentehuis te bouwen zal dit ook de aanleg van nieuwe wegen vereisen zoals de Brocquevillelaan waar de eerste grote appartementsgebouwen opgetrokken worden. In 1964 komt hier ook het sportcomplex Poseidon met zwembad, sportzalen en schaatsbaan.

HET TOMBERGPLEIN: 'DIONGRE MEETS PECHÈRE'

Het gemeentebestuur krijgt pas in 1852 vast onderdak wanneer ze beslist een gebouw aan te kopen gelegen in de dorpskern. Maar de snelle bevolkingsaan groei verplicht de gemeente reeds in 1900 om uit te kijken naar een ander gebouw. In 1909 schrijft zij een wedstrijd uit voor de bouw van een gemeentehuis.

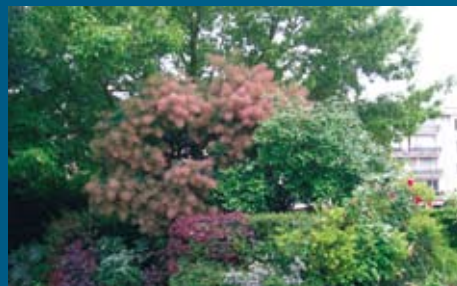

Joseph Diongre © Sofiam 2011

Architect Joseph Diongre (1878-1963) wint met een ontwerp in neo-Vlaamse renaissancestijl. De Eerste Wereldoorlog maakt dat dit nooit uitgevoerd wordt. Op verzoek van het gemeentebestuur, komt Diongre die ondertussen reeds bezig is met de bouw van het NIR (Flageygebouw) in 1935 met een radicaal nieuw ontwerp in modernistische stijl.

Het gebouw in gele baksteen is tegelijk monumentaal en eenvoudig. Vanuit een ronde inkomhal vertrekken twee rechthoekige

vleugels waartussen de lokettenzaal vervat zit. Een veelhoekige "belfortoren" doorbreekt de horizontaliteit van het geheel. Behalve het wapenschild is er geen enkele decoratie voorzien. Alle aandacht gaat naar de verhouding tussen de volumes onderling en het ritme van de vensteropeningen. Oorspronkelijk was de hoofdingang bereikbaar via een dubbele eretrap. Met de komst van de metro in 1974

werd deze echter aangepast. Binnen is de lokettenzaal met haar koepel in glastegels en mozaïëkvloer in de vorm van een windroos de blikvanger van elke bezoeker.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog mochten inwoners het terrein rond het gemeentehuis als moestuin gebruiken. Eind jaren 1950 wordt beroep gedaan op de landschapsarchitect

René Pechère (1908-2002) om er een openbare tuin te creëren met een centraal grasveld maar ook kleine intieme ruimtes en waterpartijen. Sinds 2008 draagt het park ook zijn naam. Zoals we zullen zien duikt René Pechère meermaals op in naoorlogse projecten van de gemeente.

❖ STERRENBEELDENWIJK

De sociale woningsmaatschappij: “De Moderne Woning” start in de jaren 1950 met de bouw van comfortabele huurwoningen voor de middenklasse. Met de Sterrenbeeldwijk was zij al aan haar tweede project voor de gemeente toe. Architecten van de groep Alpha (die ook aan het Rijksadministratief centrum meewerkten) bouwen 312 eengezinswoningen in een traditionele stijl. De wijk is toegankelijk via enkele centrale lanen waarlangs een netwerk van doodlopende straten wordt aangelegd. De groene ruimtes worden ontworpen door René Pechère. Maar er wordt ook tegemoetgekomen aan de opkomst van “Koning Auto”. De huizen worden voorzien van garages. Bij de inhuldiging in 1958 wordt het beeld *Sterrenstelsel* van Pierre Bertrand (°1933) geplaatst op het kruispunt van de Roodebeeksesteenweg en de Sterrenbeeldlaan.

❖ LA MÉMÉ (1970-1982)

In de nadagen van mei '68 krijgt Lucien Kroll (°1927), op vraag van de studenten, de opdracht van de *Université Catholique de Louvain* (UCL) om het studentendorp van de medische faculteit in Sint-Lambrechts-Woluwe te ontwerpen. Kroll gelooft in principes als wonen in gemeenschap en een architectuur die door haar gebruikers zelf wordt vormgegeven. Uit overleg met de studenten ontstaan basisprincipes die Kroll zal toepassen in het *Maison Médicale* (la Mémé). Het is een multifunctioneel complex met op de verdiepingen woonruimtes. In wat Kroll de ‘fascistische vleugel’ noemt geven identieke studentenkamers uit op een gang van het ‘hoteltype’.

In de andere vleugel komen we terecht bij in elkaar overvloeiende ruimtes met flexibele wanden en kronkelende gangen. Er zijn ook gemeenschappelijke woonruimtes met open draagstructuur die hij *granges* (schuren) noemt.

Kroll ontwerpt ook *la Mairie*, het centrum van het studentendorp en het metrostation Alma. Zijn architectuur is zeer divers zowel in vorm als in materiaalgebruik en lijkt op een oude stad die laagje per laagje is “gegroeid”.

❖ VAN STATION TOT STADION

De komst van de spoorweglijn Brussel-Tervuren in 1882 vormt de start van de bebouwing van de rechteroever van de Woluwe. Handelaars en ateliers vestigen zich rond het station zoals het kolendepot van de firma Devis aan de Stokkelsesteenweg, nu het gemeentelijk depot. Vervolgens zal vanaf 1900 een kleine villawijk ontstaan in de omgeving van de kapel van Lenneke Mare. Het zijn vaak zomerverblijven in cottages van rijke Brusselaars. Na de Tweede Wereldoorlog zal dit deel van de gemeente er een opvallend monument bij krijgen met het stadion Fallon, waarvan het clubhuis er nu nog bijzonder futuristisch uitziet (arch. E. Firmin, 1972).

❖ TUINWIJK KAPPELVELD

Architecten die de Eerste Wereldoorlog in Engeland doorbrachten brengen het concept van de tuinwijk, een nieuwe, meer humane vorm van sociale woningbouw, mee naar België.

Het idee is om aan de rand van steden wijken aan te leggen met individuele arbeiderswoningen, voorzien van alle modern comfort, in een groene (gezonde) omgeving en met

alle voorzieningen bij de hand, een school, ontspanningszalen en winkels.

In 1921 waren in Watermaal-Bosvoorde de tuinwijken Le Logis-Floréal ontstaan en het jaar daarop wordt in Sint-Lambrechts-Woluwe de coöperatieve huurdersvereniging van het Kapelleveld opgericht. Het Kapelleveld-plateau is toen nog volledig onbebouwd en

duis is bouwgrond er goedkoop. De tuinarchitect-stedenbouwkundige Louis Van der Swaelmen (1883-1929) die Le Logis-Floréal had gerealiseerd wordt aangesproken om het aanlegplan te ontwikkelen. Hij tekent een wijk in waaiervorm gevormd door drie hoofdwegen, en drie zijlanen. Vier architecten tekenen de huizen. Dit leidt tot een vermenging van twee stijlen. Zo zijn er woningen in regionalistische architectuur met zadeldak en bakstenen gevels. Deze zijn van Antoine Pompe (1873-1980) en deels ook van Jean-François Hoeben (1896-1968). Huib Hoste (1881-1957) en Paul Rubbers (1900-1985) kiezen voor modernistische huizen in beton met plat dak. Om de wijk autonoom te maken zullen er ook enkele handelshuizen gebouwd worden en zal ze haar eigen kerk krijgen.

WANDELING 1

LANGS BERG EN DAL

OP DEZE WANDELING REIZEN WE TERUG IN DE TIJD VIA HOEVES, MOLENS EN KASTELEN EN GAAN WE OP ZOEK NAAR WAT OVERBLIJFT VAN DE RIVIER DE WOLUWE EN VAN HET OORSPRONKELIJKE DORP.

PARCOURS: ZIE OMSLAG

V VERTREK: HOF TEN BERG 22 (BUS 29 JESPEERS)

A AANKOMST: HEILIG-HARTPLEIN (BUS 42 VOOT OF SLEGRS)

DUUR: 2U

1 HOF TEN BERG, HOF TEN BERG GAARDE 22, BESCHERMD SINDS 1997

Het domein Hof ten Berg dankt haar naam aan het hellend terrein waarop het gelegen is. Ooit telde het meer dan 100 hectare en was daarmee de grootste hoeve van de gemeente. Eigendom van de abdij van Vorst werd het na de ontbinding van de kloosterorde eind 18de eeuw, opgekocht door François De Clerck die de hoeve in pacht had. Deze kleurrijke figuur was een revolutionair activist tijdens de Oostenrijkse overheersing maar een collaborateur in de Franse tijd en de hoeve werd op een moment zelfs het decor van rellen! Later werd hij ook nog burgemeester. Onder zijn erfgenamen verkruimelde het domein. Vandaag blijft enkel het woongedeelte over en de stallingen die werden omgebouwd tot kleine arbeiderswoningen.

Als we ze vergelijken met de gebouwen rondom merken we meteen een aantal verschillen. Welke?

Geen bovenverdiepingen, gevel in natuursteen en versierd met "ankers", zadelvlak met brede rand op houten consoles, kleine vensters.

Steek voorzichtig het drukke Woluwedal over en loop recht door naar de Emmanuel Mounierlaan, richting de windmolen.

2 HOF TER MUSSCHEN, EMMANUEL MOUNIERLAAN 2, BESCHERMD SINDS 1988

Niet alles is wat het lijkt aan deze hoeve. Vandaag is het een vierkantshoeve omdat de hoofdgebouwen rond een binnenplaats staan maar dat was niet altijd het geval. Op een gevel van de binnenkoer staat het jaartal 1741 maar sommige delen gaan zelfs terug tot de 15de eeuw. Op zijn hoogtepunt telde het domein 50 hectare. De hoeve was in gebruik tot 1985. Enkele jaren later werd ze gerenoveerd en nu kan men ze huren voor seminaries en evenementen. Ze heeft een mooie boomgaard waarin achteraan een bakhuis staat. Dit werd gerestaureerd in 2004 en er wordt nog steeds brood gebakken. Wat overblijft van het domein is nu een halfnatuurlijk gebied, 10 hectare groot, met vochtige graslanden, weiden, hagen en bospartijen en niet te vergeten de Woluwe zelf!

Op het domein worden wandelingen georganiseerd en kan men een broodbakatelier volgen (www.cebe.be – 02 242 50 43)

3

4

3 WINDMOLEN (1767/1988), EMMANUEL MOUNIERLAAN 8, BESCHERMD SINDS 1943

Deze windmolen heeft een lange en bewogen geschiedenis achter de rug. Hij werd gebouwd in de 18de eeuw in Esplechin nabij Doornik. Het is een staakmolen dwz dat de molenkast steunt en draait rond een spil of staak. Het is een heel oud molentype en wordt uitsluitend gebruikt om koren te malen. In onbruik geraakt eind jaren 1920 koopt een Brusselse dokter de molen. Hij laat hem op zijn terrein in Henegouwen heropbouwen en restaureren. In 1960 schenkt zijn weduwe de molen aan de gemeente Sint-Lambrechts-Woluwe. Maar in 1980 wordt hij vernield door brand. Er wordt beslist om hem herop te bouwen en in 1988 wordt hij geplaatst op het domein van het Hof ter Musschen. Het lijkt wel alsof hij hier altijd heeft gestaan.

Volg nu het wandelpaadje naar beneden langs de paardenweide en de hoeve Van den Bossch die vroeger witloof kweekte, tot aan de Veldkapellaan. Ga hier naar rechts en neem net voor de lichten links het wandelpad langs de Woluwe. Dit is de Vellemolenvweg.

4 VELLEMOLENWEG, BESCHERMD ALS LANDSCHAP SINDS 1998

Deze weg dankt haar naam aan een watermolen die in 1956 werd afgebroken. Het was een papiermolen die later werd omgebouwd tot leerlooierij, vandaar misschien zijn naam. We wandelen hier op de linkerover van de Woluwe.

In het bos rechts staan wilgen, essen, esdoorns, iepen en robinia's. In het onderhoud leven vele kleine dieren zoals egels, wilde eenden en bruine kikkers. Het water van de Woluwe is helder en soms kunnen we er stekelbaarzen in zien zwemmen. En uiteraard zijn er hier vele vogels zoals de grote gele kwikstaart, de sperwer en de zeldzame ijsvogel. Op de rechteroever passeren we een domein met een natuurlijke vijver, een overblijfsel van het oorspronkelijke valleigebied. *Steek de Emile Vandenveldelaan over en ga links naar boven tot aan de kapel.*

5 KAPEL VAN LENNEKE MARE, EERSTE HELFT 14DE EEUW, BESCHERMD SINDS 1959

Hoewel officieel gewijd aan Onze-Lieve-Vrouw der Zeven Smarten, is ze beter bekend als de Kapel van Lenneke Mare. Volgens de legende is ze gebouwd ter nagedachtenis aan een jonge kluisenaarster die de avances van een jonge edelman afwees en door hem valselijk beschuldigd werd van diefstal. Zij werd gefolterd en levend begraven. De kapel is geheel opgetrokken in lokale natuursteen. Typisch voor de gotiek zijn de spitsboogramen. Ze heeft ook een mooie vieringtoren. Het interieur van de kapel is heel eenvoudig. De preekstoel en de koorafsluiting hebben mooi houtsnijwerk. Bekijk zeker ook eens het 17de-eeuwse drieluik waarop het leven van Lenneke Mare staat afgebeeld. De kapel was lang het bezit van de Heren van Stokkel.

1

2

5

5

5

Nu behoort ze toe aan de orde der Assumptionisten die het huis palend aan de kapel bewonen. De tuin rond de kapel is een ontwerp van de landschapsarchitect René Pechère. *De kapel is alle dagen open van 7u30 tot 18u30. Er is nog elk jaar een bedevaartocht voor Lenneke Mare op de tweede zondag na Pasen. Neem nu links de Onze-Lieve-Vrouwstraat.*

6 ONZE-LIEVE-VROUWSTRAAT 76, 1922

In de jaren 1920 waren we hier nog op het platteland. Brusselaars trokken toen huisjes als dit hier op om in de zomer te verblijven. Het lijkt wel een poppenhuisje met haar wolvedak, haar vensters verdeeld in vakjes door kleinhoutjes, haar luiken en balkonnetje. Het huisje kijkt langs alle kanten uit op een romantisch rotstuintje. *Neem de Dennenboslaan waar nog meer van dit soort cottages staan.*

7 VILLA RUCQUOY, J.F. DEBECKERLAAN 40

In 1906 koopt Célestin Rucquoy, van de laatste erfgenaam van de heren van Stokkel, een deel van het Molenbos en bouwt er een opmerkelijke villa. Ze lijkt weggeplukt uit een Alpenlandschap met haar schuin oplopende onderbouw in breuksteen, de keldervensters in waaiervorm, de drielichtvensters met sierluiken, het overkragende schilddak met de dakkapellen. En tegelijk heeft ze hier tussen de pijnbomen ook iets mysterieus over zich. De gemeente kocht het gebouw in 1976. In 2010 ging zij opnieuw over in privé handen.

Volg de Debeckerlaan naar beneden en ga dan naar rechts tot aan het Slot. Zie je hoe de Woluwe onder het huis op de hoek doorstroomt?

8 SLOT, WOLUWEDAL 71, EIND 16DE EEUW, BEGIN 17DE EEUW, BESCHERMD SINDS 1975

Dit gebouw was lange tijd het kasteel van de heren van Woluwe. Archeologische opgravingen toonden aan dat er onder dit gebouw nog resten liggen van een ouder en misschien veel groter kasteel omgeven door een slotgracht. Er zijn eveneens resten gevonden van een ommuring van het kasteeldomein. In de 19de eeuw zal het Slot als boerderij uitgebaat worden. Wanneer de gemeente eigenaar wordt in 1967 is het een ruïne, volledig overwoekerd door planten. In de jaren 1980 wordt het grondig gerestaureerd en krijgt het een nieuw bijgebouw. Een restaurantketen neemt de inrichting van het interieur op zich. *Een slot is een Middelnederlands woord voor een door grachten omgeven kasteel. Natte of droge grachten dienden als versterking. Keer terug op je passen tot aan de Lindekemalemolen.*

9 LINDEKEMALEMOLEN, J.F. DEBECKERLAAN 6, BESCHERMD SINDS 1998

Deze watermolen komt al voor in geschriften uit de 12de eeuw en maakte toen deel uit van de heerlijkheid van Woluwe. Haar naam betekent heel eenvoudig ‘molen aan de linde’.

Zij is heel slim ingeplant op de samenvloeiing van de Woluwe en de Struykbeek, een klein bijriviertje, waardoor er hier extra waterkracht is om de molen aan te drijven. Het oorspronkelijk gebouw is uit lokale steen opgetrokken. Nadien kreeg het een extra verdieping in baksteen. Eeuwenlang wordt de molen gebruikt voor het malen van graan maar begin 20ste eeuw zal de concurrentie van meelfabrieken haar de das omdoen. Ze wordt omgebouwd en uitbreid voor de productie van chicorei en snuiftabak en het hoofdgebouw wordt een café. Uit die periode dateert het mooie uithangbord. In 1955 wordt de molen aangekocht door de gemeente en 10 jaar later omgebouwd tot herberg-restaurant. *Neem nu het wandelpad in de richting van het park. Kijk ook eens naar de imposante villa met torentje gelegen aan de rand van het Molenbos. Vroeger het buitenverblijf van de familie Hannecart nu de kennel van de politiehonden.*

10 HET MALOUPARK, BESCHERMD SINDS 1993

Het voormalige Hannecartpark, het Molenbos en het Maloupark vormen samen een groene zone van 8 hectare. Het terrein bestaande uit moerasgebied en zandgronden was niet geschikt voor landbouw en bleef dus lange tijd onaangeroerd. Begin 17de eeuw was het eigendom van de familie Preudhomme die er een *spelgoet* (buitenverblijf) lieten bouwen aan

de rand van de vijver. In die periode wordt er ook een typisch Franse tuin aangelegd die de natuur in een geometrisch keurslijf stopt met paden en plantsoenen, fontein en waterbekkens. Het pad dat leidt naar de parking is hiervan een overblijfsel. Maar smaken veranderen en het park dat we nu kennen is eerder een Engelse landschapstuin uit het midden van de 19de eeuw met glooiende hellingen en kronkelende paden die de natuur imiteert en statige bomen zoals platanen, kastanje- en lindebomen. Maar in de buurt van de molen is ook nog een stukje moerasgebied bewaard gebleven.

11 MALOUKASTEEL, MALOUPARK, 1776

Het Maloukasteel is typisch voor het classicisme met haar sober en geometrisch opgebouwde, bepleisterde gevel, bekroond door een fronton en streng geritmeerd door rechthoekige vensters. Het is zoeken naar een beetje decoratie. Het werd gebouwd door de rijke handelaar Lambert de Lamberts die het domein kocht in de 18de eeuw. Zijn huidige naam dankt het kasteel aan Jules Malou die eigenaar werd in 1853. Deze belangrijke figuur uit de politieke en financiële wereld woonde er tot aan zijn dood in 1886. Zijn nazaten lieten in 1950 het domein over aan de gemeente die het herinrichtte. Sinds 1975 worden de burgerlijke huwelijken er voltrokken en culturele activiteiten georganiseerd. Aan de noordzijde van het kasteel is er een gegraveerde steen.

12

Wat staat er op?

De naam van de bouwheer en het jaartal.

Verlaat het park via de Médiatine, de voormalige paardenstallen van het kasteel.

12 WONING, STOKKELSESTEENWEG 49, ARCH. FRANÇOIS MARTENS, 2008

In contrast met al dat eerbiedwaardige erfgoed staan we even stil bij een opmerkelijke recente constructie. Uiterlijk lijkt deze woning een nieuwe interpretatie te geven aan de modernistische principes uit de jaren 1950. De betonnen sokkel is bekleed met leisteen. Hij vangt het niveauverschil van het terrein op en vormt de toegang tot de woning. De bovenstructuur is gemaakt uit massief hout en vormt met zijn vlakke bepleistering en afgeronde vormen een organisch geheel van volumes. De woning is sterk gesloten aan de straatkant maar opent zich naar haar omgeving via grote muuropeningen. Ze heeft een centrale patio. Er werd gebruik gemaakt van alle nieuwe technieken om er een ecologische en energiezuinige woning van te maken.

Neem nu de weg door het park richting Woluwedal en steek deze over aan het kruispunt met de Stokkelsesteenweg. Neem de Vootstraat in de richting van de kerk.

13 LANDGOED Villa des Tilleuls, VOOTSTRAAT 67, 1837, BESCHERMD ALS LANDSCHAP SINDS 1984

Net zoals in de mode keren bouwstijlen soms terug.

13

Dit landgoed werd opgetrokken in neoclassicistische stijl, die zoals het woord het zelf zegt een revival is van het classicisme. Met zijn wit bepleisterde gevel geritmeerd door rechthoekige vensters zonder enige decoratie lijkt het inderdaad op het classicistische Maloukasteel. Het werd gebouwd door een rentenier als buitenverblijf en staat in een mooi park dat vele opmerkelijke bomen telt zoals de Japanse notenboom (*Gingko Biloba*) en de Tulpenboom (*Liriodendron Tulipifera*).

14 SHALOMCENTER, HOEK SINT-LAMBERTUSKERKSTRAAT MET MADYOLSTRAAT, 1802, BESCHERMD SINDS 1995

Ook een neoclassicistisch huis. Als je bedenkt dat de bakstenen gevel vroeger bepleisterd en beschilderd was dan kan je de gelijkenis zien. Dit gebouw is echter vooral belangrijk voor de geschiedenis van de gemeente die het in 1852 aankocht. Meer dan 80 jaar zal dit het gemeentehuis zijn.

15 SINT-LAMBERTUSKERK, HEILIG-HARTPLEIN, 12DE EEUW - 1938, BESCHERMD SINDS 1942

Wanneer en waarom de kerk gewijd werd aan Sint-Lambertus is niet zeker. Misschien is het een eerbetoon aan de bisschop Lambertus van Maastricht die aan de basis ligt van het bisdom van Luik, maar evengoed zou er een verband kunnen zijn met Lambertus II Balderik, graaf van Leuven die het grondgebied

15

van de gemeente zou geschonken hebben aan de Kerk. De kerk is meermaals verbouwd en uitgebreid maar de massieve westtoren en een deel van het schip zijn nog origineel. De laatste uitbreiding gebeurde in 1938-39 en werd uitgevoerd door de architect Guillaume-Chrétien Veraart in neoromaanse stijl. De kerk heeft nog haar ommuurde kerkhof. Tot einde 19de eeuw werden parochianen hier begraven, in het hart van het dorp. *De toren van de kerk is alle dagen open en door het hekwerk kan je een blik werpen op het interieur.*

16 HOF VAN BRUSSEL, HEILIG-HARTPLEIN 10, 16DE EEUW - 1898

Het woord hof verwijst naar omsloten ruimte en dit domein dat een heel huizenblok inneemt is inderdaad volledig ommuurd. Haar naam is afkomstig van de familie Van Broecsele die het domein ten tijde van Keizer Karel in handen had, maar het is veel ouder. Het ligt mee aan de oorsprong van de dorpskern en waarschijnlijk maakte de kerk er zelfs deel van uit. Het kende in de loop der tijden heel wat veranderingen. De laatste dateert van 1898 toen aan het centrale gebouw de vleugel met de twee smalle torentjes werd toegevoegd.

15

13

14

16

16

WANDELING 2

GEORGES, HENRI EN HET DAMBORDPATROON

LANGS DE LIJNRECHTE STRATEN VAN DE LINTHOUTWIJK EN DE SAINT-HENDRIKWIJK, AAN WEERSZIJDE VAN DE BRAND WHITLOCKLAAN KRIJGEN WE EEN HEUSE STAALKAART TE ZIEN VAN DE BOUWSTIJLEN UIT HET BEGIN VAN DE 20STE EEUW. KLAAR VOOR EEN OVERDOSIS ARCHITECTUURPARELS?

PARCOURS: ZIE OMSLAG

V VERTREK: TWEELINDENLAAN (TRAM 7, 25, 39, 40, METROLIJN 1 MONTGOMERY)

A AANKOMST: MARIE-JOSÉLAAN (TRAM 7, 25 GEORGES HENRI)

DUUR: 1U30

1 CASTEL DE LINTHOUT, TWEELINDENLAAN 2A, ARCH. FLORIMOND VANDEPOELE, 1867-1869, BESCHERMD SINDS 2002

Op het moment dat advocaat Auguste Beckers een groot terrein erft waarop hij zich een riante woning laat bouwen en een park laat aanleggen, bestaat de Linthoutwijk nog helemaal niet. Een latere eigenaar, Charles Dietrich zal het kasteel nog uitbreiden. Wanneer zijn zoontje Henri verdrinkt in de vijver van het park verkoopt hij het domein aan de *Sœurs du Sacré Coeur* die er een school openen. Zij voegen de kapel toe en later de nieuwe schoolgebouwen. Sinds 2000 is de gemeente eigenaar en huisvest ze de *Académie de Musique, de la Danse et des Arts de la Parole*. Het interieur heeft een rijke decoratie die als rode draad de geschiedenis van de gemeente heeft. Dit dateert uit de tijd van Charles Dietrich.

2 ALBERT-ELISABETHLAAN 36, ARCH. GASTON PATER, 1929

Dit huis valt op door haar kleurrijke gevel in Beaux-Artsstijl. Typisch voor deze stijl is de lage benedenverdieping, de afgeronde erker met het zeer mooie schrijnwerk, het gebruik van witsteen en klassieke decorelementen zoals de

balusters en de festoenen. Boven de kroonlijst is er een attiekverdieping met een groot raam. Waarschijnlijk was daar een kunstenaarsatelier.

3 ALBERT-ELISABETHLAAN 30, ARCHITECT EDMOND SERNEELS, 1909

De architect van dit huis ontleende verschillende elementen aan middeleeuwse gebouwen zoals het trapgeveltje met sierankers, bekroond door een smeedijzeren makelaar, en tracerwerk in witsteen voor het balkon. Kijk ook eens naar het mooie houtsnijwerk van de eiken voordeur. *Terwijl je naar de Brand-Whitlocklaan loopt krijg je een mooi gezicht op de Sint-Hendrikskerk.*

4 BRAND WHITLOCKLAAN

Toen de statige herenhuizen die we hier zien werden gebouwd was de laan nog een met bomen afgeboorde promenade en bestond het verkeer uit paardenkoetsen en af en toe een automobiel. In de loop der jaren maakten vele imposante woningen plaats voor moderne appartements- en kantoorgebouwen. Vergelijk wat je nu ziet met de foto uit 1910 en kijk in het voorbijgaan eens naar de nrs. 95 en 101. *Steek de Georges Henri laan over en loop verder tot aan de Kruisdagenlaan.*

5 KRUISDAGENLAAN 17-21, ARCH. EDOUARD FRANKINET, 1903-1905, BESCHERMD SINDS 1999

Deze drie huizen zijn heel verschillend en toch zijn ze ontworpen door dezelfde architect in eenzelfde periode. Ze zijn alle drie voorbeelden van de geometrische art nouveau die na 1900 in de mode kwam. Het eerste, waarbij breuksteen gecombineerd is met een grijze baksteen, is heel sober, misschien ook omdat de deur en het smeedwerk van het impositraam erboven niet meer oorspronkelijk zijn. Enkel de loggia met haar hoefijzerboog is opvallend. Het tweede heeft veel meer decoratieve elementen die mooi contrasteren met de witte bakstenen gevel. Alles is hier perfect bewaard, het ijzersmeedwerk, de luifel en de houten bekleding van de borstwering op de eerste verdieping tot het gekleurde gehamerde glas van de bovenlichten. Het derde huis bouwde de architect voor zichzelf en heeft de meest opvallende gevel zowel qua gebruikte materialen als qua vormen. De sgraffiti onder de kroonlijst is jammer genoeg bijna verdwenen. *Voor je verder gaat kijk ook eens naar nr.15 een ander mooi voorbeeld van geometrische art nouveau van de hand van Camille Damman uit 1906.*

6 KRUISDAGENLAAN 39-43, ARCH. PAUL HAMESSE

Opnieuw drie huizen in geometrische art nouveau van eenzelfde architect. Maar hier vormden de drie een geheel waarvan de eenheid in de loop der jaren een beetje verloren gegaan is door de aanpassingen aan nr. 43. Maar je kunt het nog wel

zien aan de deuren en het ijzerwerk. Er zijn enkele zeer mooie details terug te vinden op de gevels en er is een motief dat we verschillende keren terugvinden. *Vind je het?*

Het motief van het insect komt zowel voor op de luifels als in meer gestileerde vorm in het ijzerwerk van het centrale balkon op het sgraffitopaneel boven de voordeur van nr. 39.

Vind je al die details leuk? Hou dan even halte hier om het spel op de middenpagina te spelen. Uitgespeeld? Dan gaan we via Linthoutstraat naar de Jonnartlaan.

7 JONNARTLAAN 95-97, ARCH. FRED KONIG, 1908

Hoewel er heel wat verschillen zijn merken we meteen op dat deze drie huizen een geheel vormen, de rode baksteen, het gebruik van hardsteen en witsteen voor het lijstwerk, de vorm van de vensters, het schrijnwerk met kleinhoutjes, het ijzerwerk, de vorm van de kroonlijsten. De architect speelt ook met volumes waardoor je een heel dynamische gevel krijgt. Als we even naar de hoek terugkeren zien we dat de nrs 121 tot 127 in de Linthoutstraat ook tot het geheel behoren hoewel de tijd niet zo vriendelijk geweest is voor ze. *En verder in de Jonnartlaan is er nog eentje dat tot het geheel behoort, kan je hem terugvinden en weet je ook wat er hier gebeurd is?*

De nr. 94, nr. 93 werd vervangen door een nieuw gebouw.

In deze laan staan er wel meer huizen die als geheel ontworpen zijn. Ze zijn een beetje als broers en zussen, soms lijken ze heel erg op elkaar en dan weer moet je goed kijken om de gelijkenissen te zien.

Er zijn hier tweelingen, drielingen en vierlingen,... te vinden. Kijk eens of je ze kan herkennen.

*E9-41-43, nrs 59-63, nrs 73-83, nrs 93-98

8 JONNARTLAAN 45, ARCH. JULIEN WALCKIERS, 1908

Dit huis werd ontworpen door de architect van de Sint-Hendrikskerk en voorplein. Hij had een grote bewondering voor de Vlaamse renaissancestijl zoals we hier ook kunnen merken. Typisch is de combinatie baksteen, witsteen, het trapgeveltje, de mooie eiken deur. Je kan het bouwjaar van de gevel aflezen en er staat ook een spreuk op: "Noord, Zuid, Oost, West, Thuis Best". *Wandel verder langs de Brand Whitlocklaan tot aan de Vergote Square. Kijk zeker even naar nr. 169.*

9 VERGOTE SQUARE

Een square is zoals de term het zelf aangeeft Engels in oorsprong. Het is een plein met in het midden een gemeenschappelijke tuin voor de bewoners. In Brussel vinden we er wel meer. Ook al heeft ze nu heel wat van haar charme verloren staan hier nog enkele zeer mooie huizen.

10 RESIDENCE INSULA, VERGOTE SQUARE 1, ARCH. GEORGES FRANCE, 1937

Na de Eerste Wereldoorlog zal het appartement als woonvorm stilaan ingang vinden. Het biedt allerlei praktische voordelen en het hoort bij een modernere levensstijl. Bepaalde architecten zoals Georges France specialiseren zich in hoogbouwappartementen. Als modernist concentreert hij zich op vormen en lijnen zoals hier waar het gevelvlak in gele baksteen slechts onderbroken wordt

door de lijnen van de hardstenen lekdrempels. Het hoekperceel biedt ook de mogelijkheid voor een discreet volumespel. De vlaggenmast (deels verdwenen) en de vensters in de vorm van patrijspoorten op de bovenste verdieping geven het gebouw de allure van een pakketboot. *Ga naar de overkant via het metrostation Georges Henri.*

11 VERGOTE SQUARE 10 EN 10B, ARCH. W. VERMEIREN EN DEWIT, 1931-1935

In vergelijking met het vorige gebouw zijn deze appartementsgebouwen in onmiskenbare art-decostijl alles behalve discreet. We zijn ook ver verwijderd van de fragiele organische vormen van de art-nouveau. De architect speelt met sterke kleurcontrasten en massieve geometrische vormen. De gestileerde figuren die de gevels sieren geven hen iets oosters. Er is ook veel aandacht besteed aan de inkom. Kijk eens naar de mooie details zoals de keramiekpanelen en de reliëfs in witsteen.

12 VERGOTE SQUARE 8, ARCH. J. CHABOT EN J. VAN ZEELAND, 1924

Naast zo'n reusachtige burens is het moeilijk om op te vallen. Maar dit huis heeft een vrij aparte gevel met heel wat interessante details. Zo werd er "Zeeuwse" baksteen met verschillende kleuren gebruikt zodat je een gevlamd effect krijgt, in combinatie met simisteen (namaak witsteen). De omljstingen in 'hanekam' accentueren de muuropeningen op de benedenverdieping en voor de gestileerde bloemenmotieven zocht de architect zijn inspiratie in Wenen.

Neem de Brand Whitlocklaan tot aan de Lambeaulaan. Kijk even naar de twee mooie huizen in Beaux-Artsstijl op nr 156 en 154.

13 LAMBEAULAAN 127, ARCH. LUCIEN FRANÇOIS, 1923

Deze eengezinswoning met voortuintje, de voordeur beschermd door een portiek, een bow-window op de benedenverdieping en een geknikt dak met mansardeverdieping is typisch voor deze wijk waarvan de huizen dateren van net voor of na de Eerste Wereldoorlog. De smalle hoge rijhuizen van voordien maken plaats voor woningen die meer op mensenmaat zijn gemaakt en die vaak een landelijke sfeer uitstralen. Er wordt nog steeds veel aandacht besteed aan versiering van de gevel zoals de mooie glasramen, de tegeltjes boven de bow-window met hetzelfde motief en het decoratief metselwerk.

14 LAMBEAULAAN 119, ARCH. EDMOND SERNEELS, 1914

We hebben aan het begin van de wandeling al een huis gezien van deze architect. Zijn voorliefde voor stijlen uit het verleden is ook hier duidelijk merkbaar. De manier waarop hij baksteen met witsteen combineert en de bovenlichten met kleinhoutjes en groen glas doen denken aan huizen uit middeleeuwse steden als Brugge en Gent. Ook het houten beschoot op de puntgevel is een heel oude techniek om het huis tegen neerslag te beschermen. Voor de ingang ligt een mooi mozaïek met keien. *Loop verder tot aan de hoek met de Erfprinslaan.*

15 ERFRINSLAAN 149, ARCH. VICTOR BOURGEOIS, 1928, BESCHERMD SINDS 1995

Deze modernistische woning valt meteen op in het straatbeeld met haar afgeronde en volledig vlakke gevel, het plat dak, de brede vensterregisters en het smalle ijzeren smeedwerk. Het huis heeft geen enkele vorm van decoratie, de materialen en de vormen spreken voor zich. Het werd ontworpen door een van de belangrijkste modernistische architecten van België voor de beeldhouwer Oscar Jespers. Oorspronkelijk waren er in het huis daarom een atelier en twee tentoonstellingsruimtes. *Voor meer informatie: ❖ BARBIZON AAN DE WOLUWE*

Neem de Erfprinslaan tot aan de Marie-Josélaan. Aan de rechterzijde zien we opnieuw een geheel van huizen van eenzelfde architect.

16 MARIE-JOSÉLAAN 131, ARCH. W. VERMEIREN, 1933

Deze architect heeft handig gebruik gemaakt van dit hoekperceel om er een vrij imposante woning in art-decostijl te bouwen. Denken we even terug aan de twee appartementsgebouwen van daarnet dan zien we zeker gelijkenissen zoals de hoektoren. Dit is niet toevallig natuurlijk want het gaat om dezelfde architect. De portiek wordt ondersteund door ineengestremgelde figuren. Het mooie gehamerde ijzersmeedwerk is ook heel typisch is voor deze stijl. De gevel aan de Prekelindelaan heeft ook nog enkele mooie details zoals de waterspuwers.

VIVE L'ORNEMENTATION !

Vers 1900, la mode est à l'ornementation des façades. À cet égard, l'avenue des Rogations est une véritable mine d'or. Découvrez tous ces détails en jouant.

1. RETROUVEZ LES DÉTAILS

Chacun des détails de cette page appartient à une maison de l'avenue des Rogations. Examinez soigneusement ces belles façades, puis inscrivez les numéros corrects dans les cercles.

2. RETROUVEZ LE BON TERME

Le monde de l'architecture utilise des termes très précis pour désigner les divers éléments d'une maison. À l'aide de la liste ci-dessous, essayez de relier le bon terme à chaque détail.

- A. corniche
- B. épi de faitage
- C. carreaux en céramique
- D. panneau de sgraffites
- E. vitrage
- F. garde-corps en fonte
- G. grille
- H. poignée de porte
- I. bas-relief
- J. mascarón
- K. sculpture sur bois
- L. balconnet
- M. sonnette
- N. inscription
- O. logette

LEVE DE TIERLANTIJTJES!

Rond 1900 was het mode om de gevel van je huis te versieren. De Kruisdagenlaan is een heuse goudmijn aan decoratieve details. Ontdek ze al spelend.

1. VIND DE DETAILS

Elk van de details die je op deze pagina ziet, behoort tot een huis in de Kruisdagenlaan. Bekijk de mooie gevels aandachtig en schrijf dan de juiste huisnummers in de bolletjes.

2. VIND DE JUISTE TERM

De wereld van de architectuur gebruikt tal van termen die heel precies naar de verschillende elementen verwijzen. Probeer met behulp van onderstaande lijst de juiste term aan het juiste detail te koppelen.

- A. kroonlijst
- B. makelaar
- C. keramiektegels
- D. sgraffitipaneel
- E. glasraam
- F. gietijzeren vensterleuning
- G. traliewerk
- H. deurklink
- I. reliëf
- J. mascarón
- K. houtsnijwerk
- L. balkonnetje
- M. trekbel
- N. opschrift
- O. erker

